

Hrvatska

Barometar zdravih domova 2022

Održive zgrade
za zdravo društvo

RAND EUROPE

VELUX®

TRANSFORMING
SPACES

Stanje hrvatskih zgrada

Od 2015. godine na studiji Healthy Homes Barometer (Barometar zdravih domova) surađuju ovlašteni istraživački partneri kako bi sagledali stanje europskog stambenog fonda. Ove godine publikacija skreće pozornost na zgrade u kojima živimo i radimo te sugerira na hitnoj obnovi.

Prijetnje zdravoj unutarnjoj klimi kao što su vlaga i plijesan, prekomjerna buka, hladnoća ili nedostatak dnevne svjetlosti, sve učestaliji su problemi za ljude u Hrvatskoj. Nažalost, gotovo svaka četvrta osoba u Hrvatskoj izložena je jednoj od tih prijetnji.

Vlaga i plijesan 10%

stanovništva živi u stambenim objektima gdje krovovi prokišnjavaju. Zidovi, podovi i temelji su vlažni te zbog toga što se nakuplja vlaga i plijesan u okviru prozora ili na podu.

Prekomjerna buka 8%

stanovništva je izloženo buci koja dolazi od susjeda ili s ulice, može dovesti do zdravstvenih problema. Uključujući poremećaje želučano-crijevnog sustava te probleme sa spavanjem.

Prekomjerna hladnoća 19%

osoba s niskim primanjima ne može svoje domove održati dovoljno toplima, što može uzrokovati kardiovaskularne i respiratorne bolesti.

Nedostatak dnevnog svjetla 4%

stanovništva smatra da je njihov dom premračan, što može dovesti do depresije i problema sa spavanjem.

Nažalost, za ljude koji žive ili rade u zgradi u kojoj su prisutne sve četiri prijetnje zdravoj unutarnjoj klimi, postoji četiri puta veća vjerojatnost da će se požaliti na lošije zdravstveno stanje.

Omogućivanje dostojnog i cjenovno pristupačnog stanovanja nužnije je nego ikad

Čak i prije pandemije uzrokovane koronavirusom, stopa preopterećenosti troškovima stanovanja (postotak stanovništva koje živi u kućanstvima u kojima ukupni troškovi stanovanja predstavljaju više od 40 % raspoloživog dohotka) iznosila je šokantnih 9,4 % za cjelokupno stanovništvo EU-a.¹

Trenutno 15 % Europljana živi u oskudnim stambenim uvjetima², a 50 milijuna kućanstava živi u energetsom siromaštvu i ne može ugrijati svoje domove zimi. Uz nagli porast cijena energenata koja će se vjerojatno povećavati u budućnosti. Posljedice su vrlo ozbiljne: dvostruko više ljudi ima narušeno zdravlje uzrokovano životom u energetsom siromaštvu.

Kako zgrade mogu zaštititi zdravlje

Od proljeća 2020. mjere ograničavanja kretanja uzrokovane pandemijom prisilile su milijune ljudi da rade, žive i uče unutar četiri zida svog doma. Za one koji žive u stambenim zgradama koje su ispod prihvatljivog standarda to je dodatno otežalo situaciju.

Danas znamo da je glavni način zaraze virusom SARS-CoV-2 (virusom koji uzrokuje COVID-19) izlaganje respiratornim kapljicama koje prenose virus, a one se šire zrakom.

Prirodna ventilacija u obliku otvaranja prozora i dalje je jednostavan, isplativ i lako razumljiv način za smanjenje opasnosti od zaraze. Na taj se način razrjeđuju svi patogeni i osvježava zrak. Uz prirodnu ventilaciju, mehanički ventilacijski sustavi kao što su jedinice za grijanje, ventilaciju i klimatizaciju. Također učinkovito stvaraju ujednačeni protok zraka radi održavanja higijenske klime.

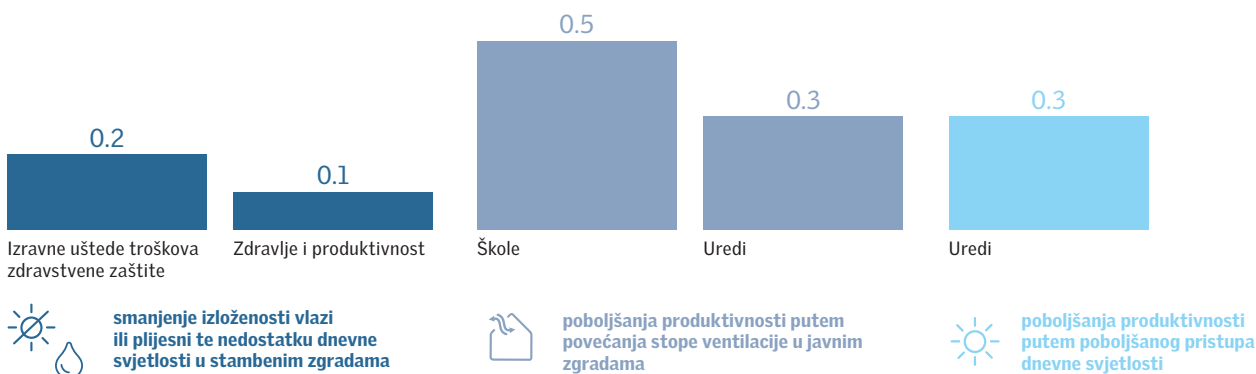
Prednosti obnove su dalekosežne

Kako provođenje odgovarajućih mjera za sprječavanje klimatskih promjena postaje sve nužnije, obnova zgrada sada je uvrštena u politički dnevni red uz inicijative kao što su Renovation Wave (Val obnove), zakonodavni paket Fit for 55 (Spremni za 55 %) i

uvođenje nacionalnih planova za oporavak i otpornost. Spomenutim se sredstvima stvara prilika za ulaganje u zgrade i iskorištavanje mnogih pogodnosti.

Prednosti smanjenja rizika unutarnje klime u Hrvatskoj

Brojke u milijardama eura do 2050. godine

1,4 milijardi eura

kumulativna ekonomska korist

Klima u unutarnjim prostorima sada dokazano utječe na životno zadovoljstvo životom

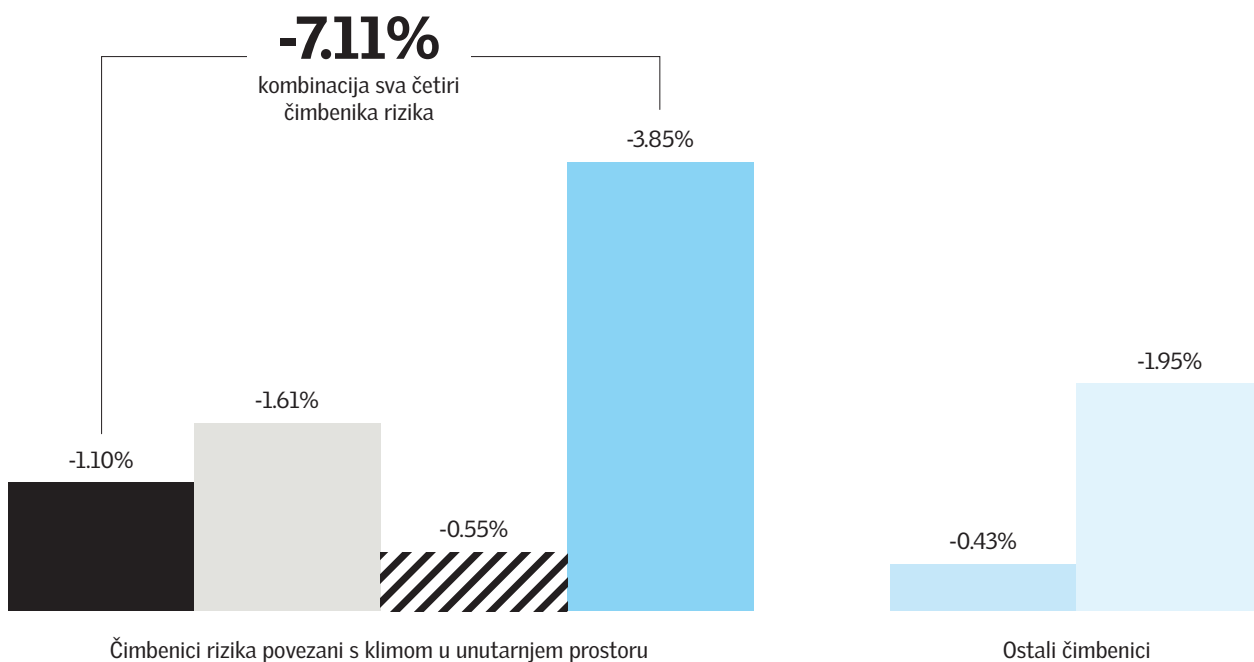
Mjerenje nezadovoljstva zbog manjka stambenih kapaciteta može se provesti pomoću nove, ali priznate metode – analiza procjene dobrobiti (engl. Well-being Valuation Analysis, WVA). Ona omogućuje mjerenje vrijednosti intervencije obnove zgrada na način koji je više holistički.

Europski podaci pokazuju da nedostatan grijanje ima gotovo dvostruko veći utjecaj na percipiranu dobrobit i zadovoljstvo životom nego odvojenost od partnera.

Naime, kada ljudi žive u prostorima u kojima su prisutne sve četiri prijetnje zdravoj unutarnjoj klimi postoji peterostruko veća vjerojatnost da će se požaliti da su nesretni.

Razlika je u životnom zadovoljstvu ako su prisutni utjecaji neki od čimbenika rizika

- nedostatak dnevne svjetlosti
- vlaga i plijesan
- buka
- hladnoća
- onečišćenje okoliša
- odvojenost od partnera

Zgrade koje štite zdravlje mogu donijeti potrebnu promjenu

Primjena strategija održive obnove postojećih zgrada može dovesti do koristi za zdravlje i dobrobit, povećanja razina produktivnosti te smanjenja štetnog utjecaja na klimu. Sada je vrijeme da ponovno promislimo o načinima gradnje i usredotočimo se na održiviji te holistički pristup obnovi.

Prednosti održive obnove

poboljšana produktivnost

ušteda energije

dekarbonizirani fond zgrada

veća dobrobit

poboljšano zdravstveno stanje

zaštita klime